

Warszawa, 6 lipca 2020 r.

RAPORT: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I INNOWACJE

Polska może być jednym z największych beneficjentów dodatkowego budżetu UE – konieczne jest przygotowanie Krajowego Planu Odbudowy

– W związku z nadzwyczajną sytuacją gospodarczą i społeczną, która wstąpiła na skutek pandemii Covid-19 oraz nowymi propozycjami Komisji Europejskiej konieczna jest zmiana podejścia do planowania nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027 oraz przyspieszenie prac nad nowymi dokumentami programowymi i ramami prawnymi dla nowej perspektywy – mówi **Bożena Lublińska-Kasprzak, minister przedsiębiorczości i innowacji w Gospodarczym Gabiniecie Cieni BCC**. – W ramach planu odbudowy gospodarczej UE – tzw. Recovery Plan, 1,85 bln euro przeznaczone zostanie na rozpoczęcie odbudowy gospodarki i zapewnienie dynamicznego odbicia w Europie. W ramach Next Generation, państwa członkowskie będą miały do dyspozycji 750 mld euro w grantach i pożyczkach z funduszu odbudowy. Oprócz Next Generation, Komisja Europejska zaproponowała nowy budżet Unii Europejskiej w wysokości 1,1 biliona euro. Polska może być jednym z największych beneficjentów dodatkowego budżetu, konieczne jest przygotowanie Krajowego Planu Odbudowy – podkreśla **minister przedsiębiorczości i innowacji w Gabinetcie Cieni BCC**.

– Programy regionalne i ponadregionalne oraz krajowe powinny zostać uruchomione w pierwszym możliwym terminie, tak aby przejście od starej do nowej perspektywy finansowej odbyło się bez zbędnej luki finansowej. Ponadto, przedsiębiorcy powinni odpowiednio wcześniej poznać założenia i aktywnie uczestniczyć w przygotowaniu założeń i warunków otrzymania środków w ramach nowej perspektywy finansowej i nowych środków UE dla przedsiębiorców – rekomenduje **Bożena Lublińska-Kasprzak**.

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm.

W skład gabinetu wchodzi wybitni, gospodarczy fachowcy, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne. Więcej informacji: https://www.bcc.org.pl/strefa_eksperta/gospodarczy-gabinet-cieni/

Opracowanie jest elementem Raportu Gabinetu Cieni BCC dot. II kwartału 2020 r. Będziemy codziennie przedstawiać poglądy poszczególnych ministrów GGC BCC związane z obecną sytuacją oraz zawierające rekomendacje na najbliższe miesiące.

Przedsiębiorczość i innowacje

BOŻENA LUBLIŃSKA-KASPRZAK

minister ds. przedsiębiorczości i innowacji w Gospodarczym Gabinecie Cieni BCC

Ekonomistka, menadżer z wieloletnim doświadczeniem. Ekspert z zakresu programowania i wdrażania polityk przedsiębiorczości i innowacyjności, zarządzania projektami i programami finansowanymi ze środków UE. Organizator projektów międzynarodowej promocji Polski (EXPO Szanghaj, EXPO Mediolan). Autorka publikacji naukowych i popularnonaukowych, ekspert parlamentarny, członek organów nadzoru spółek prawa handlowego. W latach 2009-2016 prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i członek zarządu Europejskiego Stowarzyszenia Agencji Innowacyjności (TAFTIE).

☎ 666 863 561 ✉ bozena.lublińska-kasprzak@bcc.org.pl

WSKAZANIA DLA RZĄDU

1. W związku z nadzwyczajną sytuacją gospodarczą i społeczną, która wstąpiła na skutek pandemii Covid-19 oraz nowymi propozycjami Komisji Europejskiej konieczna jest zmiana podejścia do planowania nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027 oraz przyspieszenie prac nad nowymi dokumentami programowymi i ramami prawnymi dla nowej perspektywy. Komisja Europejska przedstawiła w maju 2020 plan odbudowy gospodarczej UE – tzw. Recovery Plan wraz z nowym narzędziem Next Generation EU oraz propozycję odnowionych wieloletnich ram finansowych na lata 2021-2027. W ramach planu odbudowy Europy 1,85 bln euro przeznaczone zostanie na rozpoczęcie odbudowy gospodarki i zapewnienie dynamicznego odbicia w Europie. W ramach Next Generation Państwa członkowskie będą miały do dyspozycji 750 mld euro w grantach i pożyczkach z funduszu odbudowy. Oprócz Next Generation, Komisja Europejska zaproponowała nowy budżet Unii Europejskiej w wysokości 1,1 biliona euro.

Polska może być jednym z największych beneficjentów dodatkowego budżetu, konieczne jest przygotowanie Krajowego Planu Odbudowy. Komisja Europejska zakłada uruchomienie nowych środków i środków w ramach poszerzonej perspektywy finansowej od 2021 roku. Programy regionalne i ponadregionalne oraz krajowe powinny zostać uruchomione w pierwszym możliwym terminie, tak aby przejście od starej do nowej perspektywy finansowej odbyło się bez zbędnej luki finansowej. Z zapowiedzi Ministerstwa Funduszy i Rozwoju regionalnego wynika, że nowa tzw. umowa partnerstwa będzie przygotowana dopiero w tym roku, a nowe programy będą negocjowane w przyszłym. Ponadto, rekomenduje się większe zaangażowanie przedsiębiorców i ich organizacji w proces programowania. Przedsiębiorcy powinni odpowiednio wcześniej poznać założenia i aktywnie uczestniczyć w przygotowaniu założeń i warunków otrzymania środków w ramach nowej perspektywy finansowej i nowych środków UE dla przedsiębiorców.

2. Konieczne są działania w celu ułatwienia i usprawnienia oraz zmian w programach wsparcia przedsiębiorczości i innowacyjności w czasach pandemii. Komisja Europejska opublikowała najnowszy raport dotyczący innowacyjności – Europejski Indeks Innowacyjności. Autorzy raportu podkreślają, że innowacyjność w reagowaniu na kryzys spowodowany pandemią była i będzie jednym z najważniejszych instrumentów walki z koronawirusem.

W najnowszym rankingu, który ocenia m.in. takie czynniki innowacyjności jak atrakcyjny system badawczy, zasoby ludzkie, środowisko przyjazne innowacyjności, system finansowania i wsparcia innowacyjności, inwestycje firm, innowatorzy, współpraca, własność intelektualna, zatrudnienie, sprzedaż, Polska zajęła 4. miejsce od końca wśród 27 krajów europejskich. Wskaźnik wydatków na prace badawczo-rozwojowe nie osiągnął zakładanych 1,7% w 2020 roku i wyniósł 1,21%. Istnieje zatem konieczność wpierania firm i projektów innowacyjnych ze środków publicznych. Słabości polskiego systemu innowacyjności powinny być synergicznie zaadresowane w nowych programach wsparcia. Powinniśmy również położyć szczególny nacisk na działania innowacyjne ukierunkowane na profilaktykę i zwalczanie chorób pandemicznych, zarówno na wzmacnianie instytucji jak i realizację innowacyjnych projektów.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Pozytywy

1. Propozycja dodania w ramach nowej perspektywy nowego programu operacyjnego – ponadregionalnego, który byłby dedykowany obszarom z deficytem i o słabszych wskaźnikach gospodarczych (w całym kraju). Jego głównym celem byłoby likwidowanie barier rozwojowych i poprawa atrakcyjności inwestycyjnej. W programie mają znaleźć się komponenty wsparcia przedsiębiorczości, zwiększenia poziomu konkurencyjności MŚP, a w konsekwencji wzrostu zatrudnienia i poprawy bazy dochodowej jednostek samorządu terytorialnego; dalszy rozwój warunków sprzyjających tworzeniu i rozwojowi innowacyjnych i technologicznych MŚP (start-upy), zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej średnich miast, tracących funkcje społ.-gosp. i obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz poziomu inwestycji, co przyczyni się do tworzenia miejsc pracy

2. Zmiany w przepisach prawnych dotyczących realizacji programów finansowanych z funduszy unijnych. W ramach rozwiązań prawnych (europejskich i krajowych) oraz specustawy funduszowej, podjęte zostały zmiany w ramach Programów Operacyjnych 2014-2020 jako odpowiedź na niwelowanie skutków pandemii. Dostępne jest m.in. dofinansowanie dla przedsiębiorców na pokrycie części wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych zarówno na umowę o pracę, jak i umowy cywilnoprawne oraz wsparcie na finansowanie kapitału obrotowego dla beneficjentów dotkniętych skutkami COVID-19, zarówno w ramach POIR jak i POPW. Uruchomiono specjalne działanie w ramach POIR na projekty związane z diagnostyką, leczeniem i przeciwdziałaniem koronawirusowi (poddziałanie 1.1.1 POIR „Szybka ścieżka”). Wprowadzono ułatwienia w kredycie technologicznym dla firm, które w tym trudnym czasie inwestują w innowacje; działania dla przedsiębiorców w zakresie pomocy inwestycyjnej na budowę lub unowocześnienie infrastruktury służącej do opracowania, testowania, udoskonalania i przygotowania produktu do masowej produkcji produktów służących zwalczaniu epidemii COVID-19.

W ramach POPW planowane jest wsparcie przedsiębiorców w zakresie udzielania wsparcia na produkcję wyrobów służących zwalczaniu epidemii COVID-19, tj. produktów leczniczych (w tym szczepionki) i terapię, ich półprodukty, farmaceutyczne składniki czynne i surowce; wyroby medyczne oraz sprzęt szpitalny i medyczny (w tym respiratory, odzież i sprzęt ochronny, a także narzędzia diagnostyczne) oraz niezbędne surowce; środki odkażające i ich produkty pośrednie oraz surowce chemiczne niezbędne do ich produkcji; narzędzia do gromadzenia lub przetwarzania danych w celu zwalczania epidemii COVID-19. Wprowadzono rozszerzenie funduszu gwarancyjnego oferującego gwarancje do 80% wartości kredytów dla MSP udzielanych przez banki komercyjne i spółdzielcze. Dzięki wprowadzonym zmianom możliwe będzie gwarantowanie również kredytów obrotowych, w tym na rachunku bieżącym.

Zagrożenia

W związku z koniecznością łagodzenia skutków pandemii dla gospodarki wprowadzone zostały nowe instrumenty wsparcia przedsiębiorców. Instrumenty te zostały zawarte głównie w przepisach skupionych w ramach tak zwanej Tarczy Antykryzysowej i są wdrażane przez agendy rządowe m.in.: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Urzędy Pracy (wojewódzkie, powiatowe), Polski Fundusz Rozwoju, Agencję Rozwoju Przemysłu, Bank Gospodarstwa Krajowego. Procedura skorzystania z większości instrumentów polega na wystąpieniu z wnioskiem do właściwej instytucji rządowej lub instytucji wskazanej jako operatora programu wsparcia, do której przekazano obsługę instrumentu. Instrumenty zróżnicowane są w zależności od wielkości firmy. Niektóre instrumenty pożyczkowe, subwencyjne mogą być umarzane lub w części umarzane po spełnieniu określonych w zasadach warunkach. Przedsiębiorcy muszą skrupulatnie przestrzegać terminów i warunków zawartych w zasadach (regulaminach) finansowania i/lub w podpisywanych z instytucjami wdrażającymi. Zróżnicowany charakter dostępnych instrumentów: dotacje, subwencje, ulgi w opłatach, ulgi w podatkach, niskooprocentowane i nieoprocentowane pożyczki, kredyty, gwarancje bankowe oraz wiele miejsc i procedur ubiegania się o to wsparcie powoduje i wzmacnia wiele niejasności i wątpliwości interpretacyjnych dotyczących stosowania instrumentów w ramach tzw. Tarczy Finansowej m.in. kwestie podatkowe, dot. warunków umorzenia części pomocy, łączenia różnych instrumentów w kontekście limitów pomocy publicznej i inne.

Kontakt dla mediów:

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC

tel. 602 571 395

e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm. W skład GGC BCC wchodzi wybitni gospodarczy fachowcy, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne [lista poniżej]. Więcej informacji: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>